

Tittel: Klassisk på Hovedscenen

Ingress: ”Erasmus Montanus” er en forestilling som forekommer med ekstremt lojal til teatermannen Holdberg.

Av: Elisabeth Leinslie

”Erasmus Montanus”

Av Ludvig Holdberg

Regi: Gábor Zsámbéki

Med bl.a.: Henrik Rafaelsen, Anne Marit Jacobsen, Thorbjørn Harr, Finn Schau og Marian Saastad Ottesen.

Scenografi: Csörsz Khell

Nationalteatret, Hovedscenen

Det sies at Holbergs ”Erasmus Montanus” er en av de største publikumsfavorittene ved Nationalteatret gjennom tidene. Historien om den oppblåste akademikerens ulykksalige møte med hjembygda slår med andre ord an blant hovedstadens innbyggere. Jeg regner med dette ikke grunner kun i stykkets litterære kvaliteter, men at ekkoet fra virkeligheten i historien også er en viktig årsak.

Klassisk ramme

Den ungarske regissøren Gábor Zsámbéki har valgt å hente dialogene fra Holbergs originalversjon fra 1723. Og det er virkelig fascinerende hvordan skuespillerne får to hundre år gamle ord og vendinger til å klinge som det mest naturlige språk i verden.

Stykket er også satt i en klassisk ramme visuelt sett. Vi befinner oss på den norske landsbygda på 17- eller 1800-tallet. Stakker, kjerrer, skigarder, høy og badestamp fyller scenen. Bak ruver et kjempeberg, og fra orkestergraven klinger norske folketoner. Foran dette kjempefjellet utspiller satiren om Rasmus Berg seg. Men, det er ikke bare den arrogante lærde Rasmus (Henrik Rafaelsen) som latterliggjøres, også den kvasiintellektuelle Degn (Finn Schau) får gjennomgå så det svir.

Ett gullkorn

Zsámbékis versjon av ”Erasmus Montanus” er på mange måter en hyllest til teatertradisjonene Holdberg forholdt seg til. I tillegg til regissørens lojalitet til Holbergs språkdrakt, den klassiske scenografien og kostymene, så speiler også forestillingen Holbergs påvirkning av det folkelige teatret gjennom spillet. Her finner vi bl.a. spor fra fransk og italiensk maskespill, klassisk situasjonskomikk og det noe senere populærkulturelle melodramaet fra tidlig 1800-

tallet. Resultatet er blant annet en veldig fysisk spillestil. Spesielt Rafaelsen, Schau og Saastad Ottesen utfolder seg kroppslig. Og det er både godt og humoristisk gjort.

Forestillingen inneholder også et lite gullkorn av en scene. En scene hvor teksten og skuespillernes handlinger kommenterer hverandre så presist og snedig at hårene reiser seg i nakken på anmelderen. Det skjer på scenekanten i en dialog mellom Erasmus og hans bror (Thorbjørn Harr), hvor broren viser sin visdom og Erasmus viser sine begrensninger. I dette øyeblikket er det som om Holdberg selv spøker på scenen – uten jålerier, men med masse kunnskap.

Anmeldelsen ble publisert i Dagsavisen 1. september 2007